

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Центральноукраїнський державний
педагогічний університет імені Володимира Винниченка**

Кафедра прикладної математики статистики та економіки

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри**

«28» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка і організація підприємств

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність/напрямок 015 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)

(назва)

факультет фізико-математичний

(назва інституту, факультету, відділення)

форма навчання денна

(денна, заочна)

(шифр за ОПП 2020 Б.ЗП.ОК.16.)

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма Економіка і організація підприємств для студентів

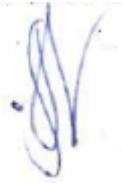
(назва навчальної дисципліни)

за спеціальністю/напрямом 015 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)

Розробник: Довгенко Я.О. доцент кафедри прикладної математики статистики та економіки, к.е.н., доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри прикладної математики статистики та економіки

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри

Авраменко О.В.

©Довгенко Я.О., 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність/напрямок, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна	заочна
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання не передбачено	Спеціальність/напрямок: 015 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)	Рік підготовки	
		1-й	
Семестр			
1-й			
Лекції			
Загальна кількість годин – 90		20 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –2 год, самостійної роботи студента –3,5 год.	Перший рівень вищої освіти: (бакалаврський)	Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		54 год.	
		Консультації:	
		- год.	
		Вид контролю:	
		залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 36/54

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Сучасий господарюючий суб'єкт – це складний механізм, який в системі використовує різноманітні ресурси: людські, матеріальні, фінансові, інформаційні тощо. Ефективне управління підприємствами передбачає вивчення їх особливостей функціонування, взаємозв'язків, використання власних ресурсів, конкурентоспроможності, інноваційних перетворень. Від чого значною мірою залежать добробут та рівень економічного розвитку країни.

Програма вивчення навчальної дисципліни циклу професійної підготовки «Економіка та організація підприємств» складена відповідно до освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 015 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів ґрунтових знань та практичних навичок з економіки та організації підприємств, щодо раціональної організації виробництва, використання методів підвищення результативності та ефективності виробничих систем підприємства, а також створення власного бізнесу.

Завдання вивчення дисципліни: Ознайомлення студентів з теоретичними засадами створення та організації функціонування підприємств організації виробництва, методичними підходами раціоналізації виробництва; оволодіння практичними навичками обґрунтування рішення щодо підвищення ефективності виробництва. Опанування студентами необхідних методик розрахунку показників стану та ефективності використання окремих складових виробничо-ресурсного потенціалу підприємства, витрат й фінансово-економічних результатів діяльності підприємств.

Згідно з вимогами навчальної програми студенти після засвоєння модулю мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- теоретичних засад функціонування підприємства;
- теоретичних засад створення власного підприємства;
- складу матеріальних, трудових і фінансових ресурсів підприємства;
- показників ефективного використання ресурсів підприємства;
- механізм ціноутворення, форми оплати праці;
- основні показники господарської діяльності підприємства за видами економічної діяльності;

вміння:

- застосовувати методи оцінки економічних показників економічного аналізу в сфері професійної діяльності;
- обчислювати основні техніко-економічні показники діяльності підприємства;

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі **компетентності**:

ЗК 5.Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 10.Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ФК 18. Здатність аналізувати ефективність проектних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі легкої промисловості.

ФК 22.Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.

Програмні результати навчання:

ПРН 8.Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

ПРН 10.Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук(відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених стандартом та освітньою програмою.

ПРН 17.Виконувати розрахунки, що відносяться до сфери професійної діяльності.

ПРН 23.Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання.

ПРН 24.Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях галузі легкої промисловості.

ПРН 30.Виконувати техніко-економічне обґрунтування виробничих рішень на етапах проектування швейних виробів; технологічні розрахунки, проектування швейних потоків підприємств масового виробництва різної потужності; аналіз техніко-економічних показників діяльності швейного підприємства.

Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВА

Тема № 1 ПІДПРИЄМСТВО ЯК СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ НИМ В УМОВАХ КРИЗИ

Поняття підприємства, його відмітні риси: виробничо-технічна, організаційна та економічна єдність; концепції підприємства: неокласична, інституціональна, еволюційна, підприємницька, інтеграційна, концепція агентської моделі. Мета підприємства, цілі та функції: економічна, комерційна, технічна, фінансова та додаткові функції. Види підприємств та їх об'єднань.

Сутність організації управління підприємством: суб'єкти та об'єкти управління, права та обов'язки відповідно установчих документів. Функції управління підприємством: планування, організація, мотивація, контроль та відповідні завдання. Виробнича програма підприємства: поняття, програми схема, планування; номенклатура, асортимент продукції та послуг; методи складання виробничої програми. Управління підприємством в умовах кризи

Тема № 2 ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Державна підтримка розвитку бізнесу в Україні. Види та форми підприємництва. Ліцензування підприємницької діяльності. Індивідуальна форма підприємницької діяльності - фізична особа - підприємець. Колективна форма підприємницької діяльності, поняття юридичної особи, види господарських товариств. Установчі документи. Державна реєстрація фізичної особи - підприємця. Державна реєстрація суб'єкта підприємницької діяльності - юридичної особи. Методи пошуку підприємницьких ідей. Бізнес-планування. Вибір джерел фінансування підприємницької діяльності. Внутрішні джерела фінансування бізнесу. Основні форми зовнішнього фінансування бізнесу. Сутність податків та загальні основи оподаткування. Податкова система держави та основні види податків в Україні. Особливості оподаткування суб'єктів малого бізнесу.

Тема 3. ОСНОВНІ ТА ОБОРОТНІ ЗАСОБИ, АКТИВИ ПІДПРИЄМСТВА, НЕМАТЕРІАЛЬНІ ТА ТРУДОВІ РЕСУРСИ.

Основні засоби підприємства, класифікація та структура, вартісна оцінка. Відтворення основних засобів, методи нарахування амортизації. Показники руху та ефективності використання основних засобів, їх аналіз.

Економічна сутність оборотних засобів. Показники аналізу їх ефективного використання: сировини, матеріалів, енергоносіїв та інше. Обчислення за нормами та нормативами обсягів необхідних підприємству оборотних засобів. Швидкість обертання оборотних засобів та шляхи їх прискорення. Показники ефективності використання оборотних засобів.

Поняття сутності та склад нематеріальних ресурсів та активів підприємства.

Класифікація та структура персоналу підприємства. Основні визначення: трудові ресурси, кадри, персонал. Якісні та кількісні характеристики персоналу підприємства.

Розділ 2. РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 4. ПРОДУКЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА ТА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ

Продукція та поняття стадій її готовності. Показники вартісної оцінки продукції: валова продукція, товарна продукція, реалізована продукція, чиста продукція. Конкурентоспроможність продукції та її оцінка. Диференціальний та комплексний методи оцінки конкурентоспроможності продукції.

Поняття продуктивності праці, показники та методи її вимірювання. Факторний аналіз та виявлення резервів підвищення продуктивності праці.

Тема 5. ВИТРАТИ ВИРОБНИЦТВА, СОБІВАРТІСТЬ ПРОДУКЦІЇ ТА ФОРМУВАННЯ ЦІНИ В РИНКОВИХ УМОВАХ

Загальна характеристика та класифікація витрат підприємства. Структура витрат виробництва. Аналітичний і графічний методи визначення безбиткового обсягу виробництва. Калькулювання та планування собівартості продукції. Склад статей калькуляції, їх характеристика та методика обчислення. Значення і шляхи зниження собівартості продукції зварювального виробництва в умовах ринкової економіки.

Економічний зміст та функції ціни. Мета та методи ціноутворення. Зовнішні й внутрішні чинники впливу на процес ціноутворення.

Тема 6. МАРКЕТИНГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Організація маркетингової діяльності підприємства. Маркетингові функції підприємства. Маркетингові дослідження: характеристика етапів. Розроблення маркетингових програм.

Показники фінансових результатів діяльності підприємства. Поняття доходу та прибутку. Прибуток як узагальнюючий показник діяльності підприємства. Обчислення величини прибутку. Валовий, операційний прибуток. Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування. Чистий (балансовий) прибуток. Рентабельність, її різновиди і методи обчислення.

Тема 7. ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Сутність та зміст інноваційної діяльності підприємства. Інвестиції, їх види, характеристика та класифікація. Поняття інвестиційної діяльності. Суб'єкти та об'єкти інвестиційної діяльності. Процес планування капіталовкладень на підприємстві. Фактори, що впливають на очікуваний результат прийнятого інвестиційного рішення. Показники оцінки економічної ефективності, окупності та пріоритетності капіталовкладень та інвестиційних проектів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	У тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	Конс	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВА												
тема № 1 Підприємство як суб'єкт господарювання та управління ним в умовах кризи	9	3	1			4	-	-	-	-	-	-
тема № 2 Основи підприємницької діяльності	17	3	1			12	-	-	-	-	-	-
тема 3. Основні та оборотні засоби, активи підприємства, нематеріальні та трудові ресурси.	16	4	6			8	-	-	-	-	-	-
Разом за розділом 1	42	10	8			24	-	-	-	-	-	-
Розділ 2. РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА												
тема 4. Продукція підприємства та продуктивність праці персоналу	10	2	2			6	-	-	-	-	-	-
тема 5. Витрати виробництва, собівартість продукції та формування ціни в ринкових умовах	14	4	2			8	-	-	-	-	-	-
тема 6. Маркетингова діяльність та фінансові результати діяльності підприємства	12	2	2			8	-	-	-	-	-	-
тема 7. Інноваційно-інвестиційна діяльність	12	2	2			8						

підприємства												
Разом за розділом 2	48	10	8			30	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	20	16			54	-	-	-	-	-	-

5. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Теми практичних занять	К-сть годин
Розділ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВА		
1.	Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання та управління ним в умовах кризи	2
2.	Тема 2. Основи підприємницької діяльності	2
3.	Тема 3. Основні та оборотні засоби, активи підприємства, нематеріальні та трудові ресурси.	4
Всього за розділом 1		8
Розділ 2. РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА		
4.	Тема 7. Продукція підприємства та продуктивність праці персоналу	2
5.	Тема 8. Витрати виробництва, собівартість продукції та формування ціни в ринкових умовах	2
6.	Тема 9. Маркетингова діяльність та фінансові результати діяльності підприємства	2
7.	Тема 10. Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства	2
Всього за розділом 2		8
Всього годин		16

6. Теми лабораторних занять навчальним планом не передбачені

7. Самостійна робота

№ з/п	Теми для самостійного опрацювання та вивчення	К-сть годин
Розділ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВА (24 години)		
	Теоретичні завдання	12
1.	Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання та управління ним в умовах кризи	4
2.	Тема 2. Основи підприємницької діяльності	4

3.	Тема 3. Основні та оборотні засоби, активи підприємства, нематеріальні та трудові ресурси.	4
	Практичні завдання	12
	Виконання домашніх завдань, підготовка до занять.	6
	Виконання і захист індивідуального завдання	6
№ з/п	Теми для самостійного опрацювання та вивчення	К-сть годин
Розділ 2. РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА (30 годин)		
	Теоретичні завдання	18
4.	Тема 4. Продукція підприємства та продуктивність праці персоналу	4
5.	Тема 5. Витрати виробництва, собівартість продукції та формування ціни в ринкових умовах	6
6.	Тема 6. Маркетингова діяльність та фінансові результати діяльності підприємства	4
7.	Тема 7. Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства	4
	Практичні завдання	12
	Виконання домашніх завдань, підготовка до занять.	6
	Виконання і захист індивідуального завдання	6

8. Індивідуальні завдання навчальним планом не передбачені

9. Методи навчання

При вивченні курсу використовуються наступні методи навчання:

Аудиторні методи навчання:

Лекційні: ♦ конспектування лекцій; ♦ діагностування якості навчальної діяльності:

- за *груповими завданнями самостійної підготовки*:

- засвоєння знань лекційного матеріалу; - опрацювання питань самостійної підготовки;

- за *індивідуальними завданнями (виконання індивідуальних завдань)*:

- ♦ проведення контрольних заходів (поточний, модульний, підсумковий контроль): - діагностичне тестування; - письмове опитування; - розв'язання типових задач;

- ♦ поточне консультування з проблематики курсу.

Методи самостійної підготовки:

- ♦ опрацювання матеріалів з підготовки до лекційних занять;

- ♦ вивчення (опрацювання та конспектування) теоретичного навчального матеріалу для самостійної підготовки;

- ♦ аналіз ключових понять термінологічного словника з курсу;

- ♦ опрацювання матеріалів з підготовки до проведення контрольних робіт:

- тестових завдань; - контрольних питань; - типових задач/ ситуаційних вправ;

- творчих завдань (нестандартних задач/ситуаційних вправ).

10. Методи контролю

Контроль успішності та якості навчання здійснюється за допомогою рейтингової системи оцінювання, яка передбачає наступні контрольні заходи:

- поточний контроль (за темами);

- модульний (рубіжний) контроль (за модулями – одним чи кількома змістовними модулями);

♦ Навчальні досягнення студентів оцінюються за 100-бальною шкалою успішності на основі рівномірного розподілу балів за видами виконуваних робіт згідно зі структурою залікових модулів навчальної діяльності за змістовними модулями курсу

Поточний контроль успішності навчання (за темами) здійснюється за всіма елементами залікових модулів (видами навчальної роботи), проводиться на лабораторних заняттях з відповідних тем дисципліни і передбачає виконання поточної контрольної роботи і діагностування якості навчальної діяльності за видами самостійної підготовки: контроль засвоєння знань за лекційним модулем і модулем самостійної роботи. Поточна оцінка успішності навчання (за темами) наведена в таблиці розподілу балів

Модульний контроль успішності навчання (за модулями) проводиться на спеціально визначених практичних заняттях і передбачає проведення модульної контрольної роботи з урахуванням акумульованої модульної оцінки успішності навчання.

Підсумковий контроль успішності навчання (за курсом) проводиться на спеціально визначених практичних заняттях або організується іншим чином і передбачає проведення підсумкової контрольної роботи з урахуванням акумульованої підсумкової оцінки успішності навчання.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЄТЬСЯ СТУДЕНТАМ

Протягом семестру оцінювання знань студентів проводиться за трьома змістовними модулями, розподіл балів за якими наведено в таблиці:

Види завдань, виконуваних студентами	Максимальна кількість балів
Змістовний модуль 1	
1. Поточне опитування	$5 \cdot 3_{\text{рази}} = 15$
2 Виконання домашніх завдань	$5 \cdot 2_{\text{рази}} = 10$
3. Контрольна 1	5
4. Виконання індивідуального завдання (Захист бізнес ідеї)	$5 \cdot 4_{\text{коэф}} = 20$
<i>Разом</i>	50
Змістовний модуль 2	
1. Поточне опитування	$5 \cdot 4_{\text{рази}} = 20$
2 Виконання домашніх завдань	$5 \cdot 4_{\text{рази}} = 20$
3. Контрольна 2	5
4. Виконання та захист індивідуального завдання	5
<i>Разом</i>	50
Разом за семестр	
	100

Оцінювання проводиться за 5 бальною шкалою

Максимальна кількість балів при оцінюванні знань для заліку – 100 балів:

Модуль 1			Модуль 2				Всього
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	
50			50				100

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (університету, національною та ECTS):

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою
90-100	A	Відмінно	Зараховано
81-89	B	Дуже добре	Зараховано
71-80	C	Добре	
61-70	D	Задовільно	Зараховано

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою
51-60	E	Достатньо	
0-50	FX	Не достатньо	Не зараховано

Оцінювання проводиться за такими **критеріями**:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; 2) ступінь засвоєння матеріалу навчальної дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- 4) уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- 5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Оцінка "відмінно" ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді до усіх п'яти зазначених критеріїв. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні практичних завдань увага приділяється також їх якості та самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Поточні контрольні роботи (ПКР) передбачають виявлення опанування студентом лекційного матеріалу та вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації. Поточні контрольні роботи проводяться у письмовій формі та можуть вміщувати практичні та ситуаційні завдання, проблемні запитання щодо вивченої тематики, тестові завдання тощо.

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

До системи методичного забезпечення дисципліни належить програма курсу, робоча навчальна програма, плани практичних занять та завдань для самостійної роботи, тестові завдання, а також Методичні вказівки для самостійної роботи студентів з курсу.

14. Рекомендована література

14.1 Основна література

1. Бойчик І.М Економіка підприємства: підручник. / І.М.Бойчик. – К.: Кондор - Видавництво, 2016. – 378 с.
2. Васильців Т. Г. Економіка малого підприємства : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, О. І. Іляш, Н. Г. Міценко ; за ред. д-ра екон. наук Т. Г. Васильціва. – К.: Знання, 2013. – 446 с.
3. Воронкова В. Г. Основи підприємництва: теорія та практикум : навч. посіб. / В. Г. Воронкова. – К. : Ліра-К, 2014. – 455 с.
4. Економіка та організація виробничої діяльності підприємства. Ч.1. Економіка підприємства : навчальний посібник / Небава М. І., Адлер О. О., Лесько О. Й. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 117 с.

5. Економіка і організація виробництва: навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра за технічними та інженерними спеціальностями / Петренко К. В., Скоробогатова Н. Є. - К.: КІП ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 177
6. Економіка підприємства: навчальний посібник / О. М.Бандурка, Є. В. Ковальов, М. А.Садиков, О. С. Маковоз; за заг. ред. О. М. Бандурки. – Харків: ХНУВС. – 2017. – 192 с.

14.2 Додаткова література

1. Бурик А. Ф. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. / А. Ф. Бурик. – К : Ліра-К, 2013. – 260 с.
2. Гой І. В. Підприємництво : навч. посіб./І. В. Гой.–К.: ЦУЛ, 2013. – 368с.
3. Доберчак Н. І. Економіка виробництва : навч. посіб. / Н. І. Доберчак. – К.: Ліра-К, 2015. – 258 с
4. Захарчин Г. М. Основи підприємництва : навч. посіб. / Г. М. Зазарчин. –2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Ліра-К, 2013. – 407 с.
5. Мороз В. С. Організація виробництва : навч. посіб. / В. С. Мороз, А. С. Тельнов. – К. : Ліра-К, 2015. – 256 с.
6. Організація виробництва : підручник / А. І. Яковлев [та ін.] ; ред.: А. І. Яковлев, С. П. Сударкіна, М. І. Ларка ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ "ХПІ", 2016. – 436 с.
7. Організація виробництва: практикум/ Т.В. Кравченко, Т.С. Онисенко.- К.- ВПЦ «Київський університет», 2017.-191с.
8. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. К. : Видавництво Ліра-К, 2017. 600 с.

Інформаційні ресурси

1. Законодавчі та нормативні акти України. – Режим доступу : www.zakon.com.
2. Офіційний сайт Кабінету міністрів України. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua
3. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.
4. https://kneu.edu.ua/ua/science_kneu/periodic/ekon_pidpr – електронна версія збірника наукових праць «Економіка та підприємництво».
5. <http://www.imf.org>.
6. <http://kodeksy.com.ua/> – Закони і кодекси України.
7. Сайт Право. Украина. – Режим доступа : [www. legal.com.ua](http://www.legal.com.ua).